

In memoriam Patrick Greeven

Helaas is afgelopen november ons zeer gewaardeerde bestuurslid Patrick Greeven na een kort ziekbed overleden.

HOE HET BEGON

Patrick kwam, nadat hij was afgestudeerd in de bosbouw in Wageningen, rond 1980 bij Stichting Milieuzorg Zeist e.o.. Hij wilde zich als vrijwilliger inzetten voor het behoud van het groen in en om Zeist. Gezien zijn opleiding was deelneming aan de 'Werkgroep Groen' een optie. Er was ook een 'Werkgroep Planologie' en een groepje mensen dat zich bezig hield met geluid, lucht en water. Voor de laatste drie aspecten was in die tijd geen belangstelling en de groep werd opgeheven. Bij planologie kregen wij steeds meer te maken met plannen die voor het bos in en rond Zeist nadelig waren en hier kwam de expertise van Patrick goed van pas. De groepen werden samengevoegd tot een 'Werkgroep Ruimtelijke Ordening en Groen' en die groep bestaat nog steeds als Rogro. In de eerste jaren dat Patrick bij SMZ vrijwilliger was, ging hij ook van tijd tot tijd voor een langere periode naar India en Nepal. De zaken die hij behartigde werden dan over ons verdeeld met adviezen over waar we vooral op moesten letten. Terug uit India waar hij o.a. bij de inheemse volkeren en in diverse kloosters was geweest, had hij weer energie opgedaan. Hij had ervaren en diep doorleefd hoe mensen op het platteland van India en Nepal in alle eenvoud in harmonie met de natuur leefden. Na zijn bezoek aan de ashram van Amma in 2004, werd haar boodschap 'Embracing the world' een belangrijke leidraad voor hem. Wat hij daar aan inzicht had opgedaan kon hij vanuit SMZ uitdragen en vertalen in meepraten over en bijsturen van het beleid van de gemeente Zeist en andere overheden.

IN ZEIST

Vanaf 1985 betekende dit dat hij regelmatig ging inspreken in raadscommissies en de gemeenteraad etc. Raadsleden hadden moeite met het begrip ecologie maar helaas kreeg hij (en wij) geen tijd om het belang van een ecologische aanpak uit te leggen. Dat gaf steeds weer spanningen omdat bouwen en de aanleg van wegen, kortom de economische belangen, altijd wel ten koste gingen van bos en weiland. Hij probeerde over te dragen dat eerst moet worden gekeken naar wat er aan waarden in de natuur aanwezig waren voordat er wordt ingegrepen. Dat is bv. bij de verbreding van de rijksweg door Amelisweerd niet gebeurd maar door actie te voeren is het tracé uiteindelijk iets verlegd. Gelukkig begon het besef over het belang van natuur en milieu in de bedrijfstak te groeien en konden wij in 1990 met projectontwikkelaars om de tafel gaan zitten. Plannen doornemen achter de tekentafel prima, maar Patrick ging liever met hen in het veld kijken om te kunnen aangeven waar ze op moesten letten. Als voorbeeld de wijk Hoge Dennen/Kerckebosch in Zeist waar nieuwbouw ging komen. Patrick kende het bos als geen ander en zei tijdens het gesprek opeens "Wij gaan naar buiten". Het gemak waarmee hij tussen de bomen en struiken bewoog was lastig te volgen voor het andere bestuurslid maar helemaal voor de projectontwikkelaar. Als kind had hij het Sanatoriumbos door en door leren kennen en die ervaring betaalde zich uit. Tevens was hij afgestudeerd op het Zeister bos, dat hij dus als zijn broekzak kende. Zo leerde hij de projectontwikkelaar waar hij in het

bos op moest letten om bijzondere boomgroepen te sparen. Door de bouwkvavels iets te verleggen lukte het bijzondere bomen te redden. Later werd dit informele overleg met projectontwikkelaars lastiger omdat zij de voorkeur gaven aan een gang naar de rechter. Gevolg was dat Stichting (lees Patrick) zienswijzen en bezwaarschriften moest gaan indienen met als gevolg gerechtelijke procedures. Ook op dat terrein wist hij zich snel te bekwamen en veel juridische kennis te vergaren. In korte tijd leerde hij op onnavolgbare wijze die procedures in de gaten te houden en wat er op welk moment gedaan moest worden. De uitspraken van de rechters waren soms gunstig maar helaas vaak ongunstig. Bij die ongunstige uitspraken bleef hij optimistisch en zei dat het resultaat belangrijk is maar de weg er naar toe evenzeer.

Patrick aan het werk.

Toen men in Nederland en ook in de gemeente Zeist rond 2023 in de gaten kreeg dat de biodiversiteit achteruit ging en dat men maatregelen moest gaan nemen om dat te voorkomen werd de weg naar een biodiversiteitsplan ingeslagen. In de voorbereidende gesprekken mochten wij en vele anderen met ons deelnemen aan bijeenkomsten. Bij het opstellen van het uiteindelijke plan had Patrick een grote inbreng. Merkbaar werd dat met name de overheid inzag hoeveel kennis en inzicht Patrick had op het gebied van natuur en milieu. Helaas betaalde dit besef dat zich niet altijd uit in het resultaat omdat politieke redenen vaak een door Patrick aangedragen oplossing in de weg stonden zelfs als men het op een bepaald moment eens was met Patrick. In het voorjaar van 2025 was het biodiversiteitsplan klaar en werd door de gemeenteraad van Zeist aangenomen en voorzien van de nodige financiële middelen. Patrick was echt blij dit nog te horen tijdens zijn ziekteproces. Het plan houdt in dat er in Zeist door een ander maaibeeld veel meer bloemenrijke bermen zullen komen. Op 25 november 2025, vlak na Patrick's overlijden op 12 november, was de presentatie over de uitrol van dit biodiversiteitsplan. Na afloop kon onze voorzitter niet nalaten te zeggen dat hij vond dat de aanneming van het plan als een eerbetoon aan de geweldige inzet van Patrick voor het behoud van het groen in Zeist kon worden gezien. Daar was men het volledig mee eens. Het is duidelijk dat er een behoorlijke voorlichtingscampagne nodig zal zijn om de burgers van Zeist aan het nieuwe beleid te laten wennen en daar zal Milieuzorg zeker een rol bij gaan spelen.

Na afloop van de bijeenkomst op 25 november hebben vertegenwoordigers van de Stichting aan de gemeente gevraagd of er een mogelijkheid zou zijn om een gedenksteen ter nagedachtenis aan Patrick ergens in de gemeente te plaatsen. Binnen een week kwam een positief antwoord van de gemeente. De steen wordt waarschijnlijk geplaatst bij de drie eiken die Patrick (samen met Anton en Erik) in 2006 in Zeist West hebben geplant toen Milieuzorg 35 jaar bestond.

2006 - Patrick plant de jubileumboom van SMZ

DE HELE HEUVELRUG ALS WERKTERREIN

De vele thema's en onderwerpen die Patrick oppakte lagen ook in al de gemeenten die aan Zeist grenzen.

In **De Bilt** heeft hij 18 jaar gewerkt om het eerste wildviaduct in Nederland onder de A28 gerealiseerd te krijgen en dat lukte in 1998. De herinrichting van het terrein van de oude Willem Arntszhoeve hield hem al eind jaren '90 en nu nog bezig. Daarnaast deed hij vele andere zaken. Helaas zal hij in de Bilt niet meer de afronding van de Raad van State procedure over het Verweliusterrein (oude Hessingterrein) kunnen afronden. Vlak voor zijn overlijden heeft hij nog met zijn laatste restjes kracht, een reactie geschreven op het STAB rapport (Stichting Advisering Bestuursrecht, een stichting die adviezen uitbrengt aan de Raad van State). De Expertgroep Hessingterrein zal deze zaak voortzetten.

In **Soest** is hij druk geweest om het prachtige oude landgoed 'De oude Tempel' te behouden. Een nieuw te bouwen (in zijn ogen volledig overbodig) theehuis, juist op een plek waar dassen fourageren, was voor hem ook ondenkbaar. Maar zijn grootste inspanning in Soest was natuurlijk m.b.t. Vliegbasis. Hij had zijn hart verloren aan de veldleeuweriken en de kommavlinder in die prachtige open ruimte omzoomd door bos aldaar. Dat daar dan juist een grote woonwijk moest komen, met overlast van geluid en licht en ook nog door een gebied waar juist de dassen liepen, was in zijn ogen volledig misplaatst en onnodig. Wat was hij blij met het internationale advies uit 2007 om van de Vliegbasis een 'Internationaal Peace Park' te maken, met alle ruimte voor de natuur. Helaas verdwijnen goede adviezen vaak in de bureaula, zo ook dit advies.

Deze zeer ingewikkelde en langdurige procedure zal hij helaas niet meer kunnen afronden. Ook in de gemeente **Utrechtse Heuvelrug** sprak hij vaak in om aan natuur, landschap en leefomgeving een stem te geven.

De onnoemelijk vele kleinere procedures (soms over één boom bij de herinrichting van een rotonde) waren voor hem ook belangrijk. Hij zocht altijd naar compromissen die voor de andere partij aanvaardbaar waren, mits de natuur maximaal gespaard kon blijven. Met de KNVB heeft hij jarenlang in goed overleg opgetrokken om hun uitbreidingsplannen te kanaliseren.

Op nationaal en provinciaal niveau volgde hij alle relevante thema's, van lucht, water, energie, natuur- en milieubeleid en landelijke gebied en waar nodig liet hij voor de natuur zijn stem horen. Bijvoorbeeld de laatste jaren in het kader van het UPLG (het Programma Utrechts Landelijk Gebied). Het UPLG ontwerpt voor de landelijke gebieden in de hele provincie voor de komende tien jaar een overkoepelende visie over gebruik door mensen en voldoende ruimte voor de natuur. Daarnaast probeerde hij mensen te bereiken door lezingen, cursusavonden en voorlichting te geven. Hij was een graag geziene gast op de vele studie- en conferentiedagen, waar hij vaak als een adelaar over de hele ter discussie staande materie zweefde, en van daaruit creatieve, nieuwe denkrichtingen of oplossingen aandroeg.

Niet onbenoemd mag blijven dat hij ook jaren werkte aan het dossier 'Amelisweerd', de verbreding van de A27. In de jaren '80 was hij al actief bij de bomenbeschermers. En nu de laatste decennia via de 'Koninklijke weg' van inspraak en procedures, stond hij in november 2024 drie volle dagen bij de Raad van State om daar de belangen van de bomen en de natuur in de wijdere omtrek te verdedigen. De 35 ordners met ambtelijke en politieke notities zaten in zijn hoofd... Hij was tegen het fietspad door de Lage Grond, omdat dat juist weer een doorsnijding zou betekenen voor een rustgebied van dieren, dus weer een ecologische aantasting zou zijn.

Ruim 45 jaar tomeloze inzet is eigenlijk niet samen te vatten.

SMZ e.o. gaat in overleg met de nabestaanden uitzoeken hoe de nalatenschap van Patrick bewaard en toegankelijk gemaakt kan worden. Zijn dossiers stapelden zich thuis hoog op door zijn 'creatieve' manier van ordenen. Zijn visie, uitgangspunten, inzichten en onderbouwingen zijn belangrijk genoeg om voor de toekomst veilig te stellen en te gebruiken. Patrick dacht niet in afzonderlijke plannen, hij dacht: hoe kan een das van hier naar daar komen, wat heeft een zandhagedissenpopulatie aan ruimte nodig, hoe kunnen grote grazers nu eens eindelijk van de Veluwe naar de Heuvelrug. Hij was een verbinder in alle opzichten. Hij had een groot netwerk opgebouwd om samen mee op te trekken.

Tot slot: Patrick was een aimabel door de liefde voor de natuur gedreven persoonlijkheid, heel plezierig in de omgang, altijd discussiërend over de inhoud. Hij kon als geen ander omgaan met de ups en downs waar hij regelmatig mee te maken kreeg. Ik voel mij bevoorrecht zo lang met hem te hebben samengewerkt om samen met hem het groen onder de aandacht te brengen van de politiek en een rol te laten spelen in de politieke besluitvorming. Wij waren maatjes die opkwamen voor het groen, luizen in de pels van het overheidsbeleid. Ik kan eindigen met een up. Met de aanname van het biodiversiteitsplan is de kans voor een beleid in Zeist met blijvende aandacht voor het groen veel groter geworden. Patricks enorme inzet als vrijwilliger bij SMZ om Zeist groen te houden is niet voor niets geweest. Een gedenksteen voor hem bij de mede door hem geplante drie eiken in Zeist West is dan ook volkomen terecht. Mij rest te zeggen, mede namens de andere bestuursleden van SMZ, Patrick heel veel dank voor je tomeloze inzet als vrijwilliger en alles wat je voor ons hebt betekend.

Erik Notenboom